

Vezmi, co ti patří a jdi

Rožnov, Střítež: 29.1.2017

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Jer 9, 22 – 23 a 1K 9, 22 – 27

Text: Mt 20, 14 – 15

Vezmi si, co ti patří a jdi! Já chci tomu poslednímu dát jako tobě; nemohu si se svým majetkem udělat, co chci? Nebo snad tvé oko závidí, že jsem dobrý?

V Bibli je vyslovena zásada, že si dělník zaslouží svou mzdu a že mu nesmí být zadržena. To je správná zásada a všechna sociální hnutí se jí dovolávají: Chceme spravedlivou mzdu. Není správné, aby byl kdokoli závislý jen na libovůli svého zaměstnavatele.

V podobenství o dělnících na vinici je mzda domluvena: za celodenní práci při sklizni bude vyplacen jeden denár. Ti, kdo pracovali od rána do večera, jej také nakonec obdrží. Příběh je ovšem složitější: během dne jsou najati další dělníci, kteří pochopitelně odpracují kratší dobu a odvedou tedy méně práce. Podle toho by měla vypadat jejich odměna. Tak to jistě všichni účastníci příběhu očekávali. Při výplatě však došlo ke dvěma překvapením: jednak byli nejdříve vyplaceni ti, kdo do práce nastoupili poslední, což se kupodivu událo před zraky ostatních, jednak obdrželi všichni stejně, totiž celý denár, jako by pracovali od samého rána.

Snad je to příběh částečně vymyšlený, snad se něco takového či podobného občas stalo anebo děje. Jedno je však dopovězeno: ti, kdo dostali mzdu podle úmluvy, se cítí ukřivdění či poškozeni. Proč také nedostali přidáno? Reptali proti hospodáři: tihle poslední dělali jedinou hodinu, a tys jim dal stejně jako nám, kteří jsme nesli tíhu dne i vedro. Jak je to tady s právem? Jakého práva se dovolávají? Zaměstnavatel jim však řekne: Nesmluvil jsi se mnou denár za den? Vezmi si, co ti patří, a jdi. Nebo snad tvé oko závidí, že jsem dobrý?

Ježíšova podobenství hovoří o Božím království, o novém věku, o Boží milosti. Poměrně jednoduchým způsobem vypovídají o tom, co je nepochopitelné a co nepochopitelné zůstane, dokud Pán Bůh člověku neotevře oči a srdce pro své úmysly, pro své cesty. Na rozdíl od vztahů mezi lidmi neplatí mezi Bohem a člověkem běžné účetnictví. Tady nerozhodují zásluhy, jak bychom se domnívali, ale právě milost. Naše mzdové tarify do tohoto očekávaného nového věku nepatří.

A to nemá zůstat pouhou teorií. Bylo by nesprávné, kdyby se nový věk už dnes nepromítal do církve. Obnovený Boží lid je už předzvěstí věku milosti, a proto v něm vlastně není místo pro nějaké zasloužilé či zakládající členy. S tím byly starosti už v rané církvi, o tom čteme i v Bibli, a zřejmě je tomu tak ve všech dobách. Skutečně jsou lidé, kteří v církvi mnoho vykonali, a my bychom si toho měli vážit. Jistě si na ledakoho takového vzpomeneme. A církevní dějiny jsou plné velkých osobností. Někteří lidé jsou v církvi doma od samého dětství jako starousedlíci. A přece to Pán Bůh nepokládá za zásluhu, ale je to všechno dílo jeho milosti. Tady je také rozdíl v hodnocení světců v katolicismu a významných osob v protestantismu. Vážit si jich a učit se od nich můžeme všichni, ale nebudeme jim proto připisovat vyšší stupeň svatosti. Do Božích věcí přece nechceme a nemůžeme vnášet svá lidská měřítka.

At' se moudrý nechlubí svou moudrostí, at' se bohatýr nechlubí svou bohatýrskou silou, at' se boháč nechlubí svým bohatstvím. Tak jsme to slyšeli už z úst starozákonního

proroka Jeremiáše. Není zcela jasné, koho tu tento prorok oslovuje. Možná lidi, kteří odhadují další vývoj událostí, což je samo o sobě jistě potřebné, nebo lidi, kteří jsou schopni jednat i s použitím vojenské síly, nebo lidi hospodářsky zajištěné. „Moudří“ a „bohatýři“ tu být musejí, majetek je potřebný. Jenom ta chloubka není na místě, vždyť nikdo to nemá najisto ve svých rukou. Chce-li se kdo něčím chlubit, ať se chlubí, že je prozíravý a zná mne..., neboť já Hospodin prokazuji milosrdenství a vykonávám na zemi soud o spravedlnost. Mysleme na Boží moc a na Boží pravomoc, a pýcha nás přejde. Pán Bůh nám ukáže nejenom naše meze, ale také naše možnosti.

Apoštol Pavel nám zase ve svém dopise do Korintu dává za vzor jakéhosi duchovního sportovce. Každý závodník se podrobuje všestranné kázni. Oni to podstupují pro viditelný věnec, my však pro věnec nepomíjitelný. Zvěstování evangelia káže vyžaduje, člověk je prostě ve službě, ale má také zaslíbení odměny od Boha. Běžte tak, abyste ji získali. Z předchozího oddílu je patrné, jak zvláštním způsobem apoštol zachází (hospodaří) se svou osobní svobodou: nakládá s ní tak, aby mnohé získal, a tak aby se líbil Bohu. Nevyzdvihuje sebe, ale slouží. Slouží druhým k víře. Jde mu o to, aby měl uznání u Boha, nikoli uznání a chválu od lidí. Jde o to nepomíjitelné, tedy neviditelné.

V předvelikonočním období si církve znovu uvědomuje, jak je Kristova cesta obtížná, jak naráží na nepochopení. Dobro se někdy jeví až jako nesrozumitelné, když vybočuje z vyjetých kolejí. Láska je moudrá, prospěšná, a proto překračuje naši vypočítavou rozumnost a naše přirozené, sobecké myšlení. Má širší obzory, myslí dále a sleduje více. Nikomu nekřivdí, jak by se někomu mohlo zdát, ale uvádí věci na pravou míru. Tím uvádí v úžas. Boží myšlení se od lidského stále odlišuje, nový věk se nekryje se starým, milost je pořád něco jiného, něco mnohem víc než naše zásluhy. Je to dar, na který vlastně nikdo nemá nárok. Je to veličina, která se nedá násobit a ke které už se nedá nic přičítat. Milost je prostě všechno. Takto dává Bůh sebe sama, své srdce. Cožpak je to málo? Je tu nějaký důvod k reptání? Vezmi si, co ti patří, a jdi! Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši, tvé skutky v nás vzbuzují úžas, protože jsi ne-smírně dobrotivý a laskavý. Dáváš více, než si zasluhujeme. Otevíráš doširoka dveře do svého lidu, a přece jej utváříš podle své vůle. Prosíme, dej, ať tomu rozumíme. Dej, ať to přijmeme. Vždyť i my jsme ti, kdo přijímají mnohem víc, než na co mají nárok. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Nebeský Otče, dej, aby církve následovala svého Pána a Spasitele, a tak rostla v jednotu, kterou si přeješ. Přímlouváme se za její pracovníky a za všechny, kdo ti v církvi nějakým způsobem slouží. Zvláště prosíme za ty, kdo jsou vystaveni těžkým zkouškám. Odevzdáváme ti také svět s jeho bolestmi a strádáním, nepokojí, nenávistí a hrůzami. Prosíme tě za mír a spravedlnost pro všechny lidi. Povolávej nám i světu dobré vůdce a osobnosti usilující o nápravu věcí. Buď s lidmi nemocnými, postiženými, starými, opuštěnými a sklíčenými. Podpírej ty, kdo o ně pečují. Prosíme také za děti, rodiče, učitele a vychovatele. Vlévej jim do srdce moudrost a zodpovědnost. Uč nás milovat přírodu, která nás obklopuje. Amen.*